

Mülk ve melekût arasındaki fark

Risale-i Nur'da mülk ve melekût kavramları birçok yerlerde geçiyor.

Mânâ itibarıyla birbirlerinden farklı iki kavramdır. Biri cesedi gösterirken, diğeri ruhu. Biri maddeyi, diğeri mânâyı gösterir. Dolayısıyla, mülk eşyanın suretini, melekût ise gerçek mahiyetini gösterir. Başka bir ifade ile nakış eşyanın mülk cihetidir; mânâ ise melekût cihetidir.

Risale-i Nur'da ayna örneği verilmiştir. Meselâ: Aynanın iki yüzü var biri parlak, diğeri pürüzlü ve kesif, aynanın şeffaf yüzüne baktığımız zaman, suretimiz net görürken pürüzlü yüzünde bulanık görünür. Yani mülk dış; melekût iç kısmı gösteriyor. Mülk ve melekût bilmânâ anlaşılmalı olsa da biraz daha örneklerle akla yaklaştırmak istiyorum.

Meselâ: Eşyanın mülk yüzünde iyi-kötü, güzel-çirkin beraber bulunduğu için kötü ve çirkin gibi görünen şeylerin Cenâb-ı Allah'a isnat edilmemesi için, yüce Mevlâ'mız araya sebepleri koymuş iyi ve güzel olan şeyleri perdeler. Bu perdeyi herkes göremez, ancak hakikî mü'minler iman gözü ile görebilirler. Melekûtta ise, her şey güzel ve şeffaf olduğu için sebepler ortada kalkıyor.

Her bir olay ve hadisede bir mülk; bir de melekût ciheti vardır. Hastalığın mülk ciheti acılardır, sebep ise o hastalığa bir perdedir. Hastalığın melekûtu ise sabreden hastanın çektiği acıları günahlarına kefarettir.

Yukarıda ifade ettiğim gibi mülk ve melekût kavramları Risale-i Nur'da birçok yerlerde geçiyor. "Kudret-i ezeliye, en evvel eşyanın melekût, yani iç yüzüne taalûk eder. Bu yüz ise, alelumum güzel ve şeffaftır. Evet, şems ve kamerin yüzleri parlak olduğu gibi, gecenin ve bulutların da iç yüzleri ziyadardır." 1

Demek ki, iman gözü ile neye bakılırsa melekût ciheti olduğu görülür. Dünyadaki sebepler insanın nazarında Allah'a, (cc) perde olduğu için dünyaya âlem-i mülk deniliyor. Semavata, esbab yani sebepler perdesi olmadığı için o yüce âlemlere de âlem-i melekût deniliyor.

Keza, "Mülk ve zahir veçhinde, kudret-i Samedaniyenin izzetine ve kemâline münâfi hâlât vardır. Esbab, o hâlâta hem merci, hem medar olmak için vazedilmişler. Fakat melekûtiyet ve hakikat canibinde, her şey şeffaftır, güzeldir. Kudretin bizzât mübaşeretine münasibdir, izzetine münâfi değildir. Onun için esbab sırf zahirîdir, melekûtiyette ve hakikatte tesiri-hakikîleri yoktur." 2

Hülâsa, mülk, sebepler ve suretlere kaynak iken; melekûtiyette ise her şey şeffaftır sebeplerin tesiri yoktur.

Cenâb-ı Allah'ın kudret ve hikmet sıfatları eşya üzerinde hâkimdir. Bazen kudret eliyle def'aten yapar. Bazen de hikmet-i

İlâhiye olarak, sebeplerin eliyle tedrici yaparak isim ve sıfatların manevî güzelliklerini esbab perdesinde gösterir.

Dipnotlar:

1- İşarat'l- İ'caz, Kalplerin mh. say. 127.

2- Sözler, 22. Söz, Tılsımlar.